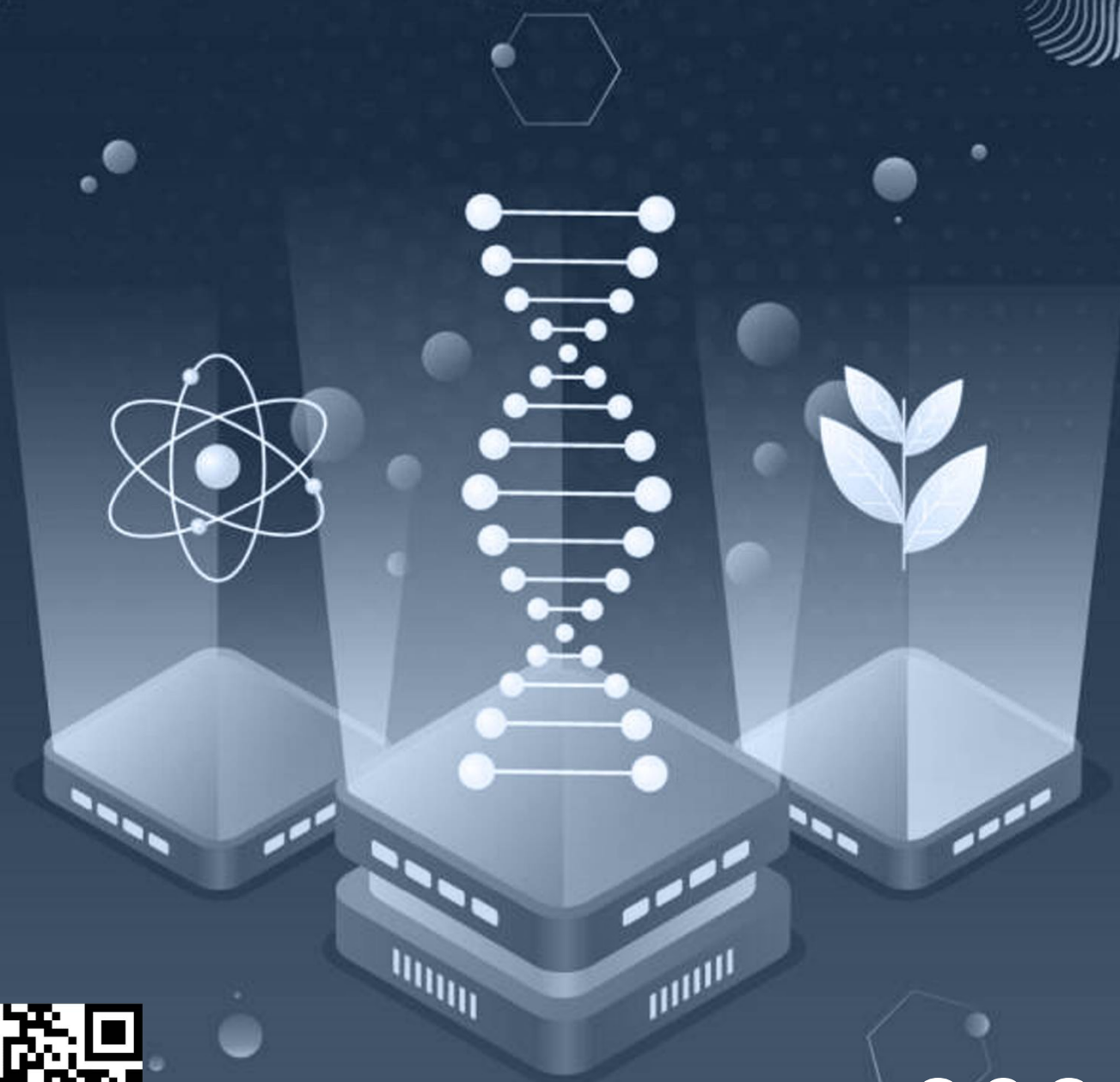

ISSN 2181-0000
Doi Journal 10.26739/2181-0000

JOURNAL OF MAMUN SCIENCE

Volume 4, Issue 3 **2026**

«MA'MUN SCIENCE» JURNALI

4 JILD, 3 SON

ЖУРНАЛ «MAMUN SCIENCE»

TOM 4, HOMEP 3

JOURNAL OF «MAMUN SCIENCE»

VOLUME 4, ISSUE 3

«MA'MUN SCIENCE» JURNALI

ЖУРНАЛ «MA'MUN SCIENCE» | JOURNAL OF «MAMUN SCIENCE»

№3 (2026) DOI <http://dx.doi.org/10.26739/2181-0000-2026-3>

Бош муҳаррир: | Главный редактор:
Chief Editor:

Matyakubov Umidjon Raximovich
(i.f.d., prof.)

Бош муҳаррир ўринбосари: | Заместитель
главного редактора: | Deputy Chief Editor:

Xudoynazarov Egambergan Madrahimovich
(PhD., dots.)

TAHRIRIY MASLAHAT KENGASHI | EDITORIAL BOARD | РЕДАКЦИОННЫЙ СОВЕТ

FILOLOGIYA FANLARI

O'rozboyev Abdulla Durdibayevich

Filologiya fanlari doktori (DSc), professor

Axmedov Oybek Saporboyevich

Filologiya fanlari doktori (DSc), professor

O'zbekiston davlat jahon tillari universiteti

Galiyeva Margarita Rafaelovna

Filologiya fanlari doktori (DSc), professor

O'zbekiston davlat jahon tillari universiteti

Nasrullayeva Nafisa Zafarovna

Filologiya fanlari doktori (DSc), professor

Samarqand davlat chet tillari instituti

Cho'ponov Otanazar Otojovich

Filologiya fanlari doktori (DSc)

Urganch davlat universiteti

Yakubova Matluba Tajibayevna

Filologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Ma'mun Universiteti NTM

Matnazarov Javlanbek Kabulovich

Filologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Ma'mun Universiteti NTM

TARIX FANLARI

Anatoliy Sagdullayevich Sagdullayev

Tarix fanlari doktori, professor; akademik

O'zbekiston Respublikasi Fanlar

akademiyasining haqiqiy a'zosi

Ashirov Adhamjon Azimbayevich

Tarix fanlari doktori, professor,

O'zbekiston Respublikasi

Fanlar akademiyasi Tarix instituti.

Shaydurov Vladimir Nikolayevich

Tarix fanlari doktori, dotsent

Leningrad davlat universiteti Rossiya

Abdullayev Utkir Ismoilovich

Tarix fanlari doktori (DSc),

dotsent Urganch davlat universiteti

Matkarimova Sadoqat Maqsudovna

Tarix fanlari doktori (DSc), dotsent

Ma'mun Universiteti NTM

Abdullayev Timur Pulatovich

Tarix fanlari nomzodi, dotsent

Ma'mun Universiteti NTM

Abdalov Umidbek Matniyazovich

Tarix fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD),

Dotsent Ma'mun Universiteti NTM

Yunusxo'jayev Habibulla Zafar o'g'li

Tarix fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD),

Dotsent Ma'mun Universiteti NTM

PSIXOLOGIYA FANLARI

Shoumarov G'ayrat Baxromovich

Psixologiya fanlari doktori, professor; akademik

O'zbekiston Respublikasi

Fanlar akademiyasining haqiqiy a'zosi

Kryukova Tatyana Leonidovna

Psixologiya fanlari doktori, professor

Kostroma davlat universiteti Belorusiya

Karpinskiy Konstantin Viktorovich

Psixologiya fanlari doktori, professor

Grodno davlat universiteti Belorusiya

Urazbayeva Dilbar Abdullayevna

Psixologiya fanlari doktori (DSc), professor

Ma'mun Universiteti NTM

Jumaniyazova Nasiba Ramatillayevna

Psixologiya fanlari doktori (DSc), dotsent

Ma'mun Universiteti NTM

Nurullayeva Baxtigul Bobojonovna

Psixologiya fanlari nomzodi, dotsent Ma'mun

Universiteti NTM

IQTISODIYOT FANLARI

Ruzmetov Baxtiyar

Iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Ma'mun Universiteti NTM

Sherov Alisher Bakberganovich

Iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor

Ma'mun Universiteti NTM

Voronsova Yuliya Vladimirovna

Iqtisodiyot fanlari nomzodi

Moskva davlat boshqaruvi universiteti

Jabborov Umarbek Rustambekovich

Iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Ma'mun Universiteti NTM

Cho'ponov San'at Otanazarovich

Iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Ma'mun Universiteti NTM

Niyazmetov Islambek Masharipovich

Iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent

Ma'mun Universiteti NTM

PEDAGOGIKA VA FALSAFA FANLARI

Sardor Sharifzoda O'razboy Tabib o'g'li

Pedagogika fanlari bo'yicha falsafa
doktori (PhD), professor

Ma'mun Universiteti NTM

Adilov Zafar Yunusovich

Falsafa fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Ma'mun Universiteti NTM

Boltayev Abdurahim Amanovich

Falsafa fanlari doktori, dotsent

Ma'mun Universiteti NTM

Zoirov Erkin Xalilovich

Falsafa fanlari doktori, dotsent

Buxoro davlat texnika universiteti

Nurullayeva Baxtigul Bobojonovna

Psixologiya fanlari nomzodi, dotsent Ma'mun
Universiteti NTM

TIBBIYOT FANLARI

Yuldashev Baxrom Sobirjanevich

Tibbiyot fanlari doktori (DSc), dotsent

Ma'mun Universiteti NTM

Abdullayev Ravshanbek Babajonovich

Tibbiyot fanlari doktori, professor

Toshkent tibbiyot akademiyasi Urganch filiali

Esamuratov Aybek Ibragimovich

Tibbiyot fanlari doktori (DSc), dotsent

Toshkent tibbiyot akademiyasi Urganch filiali

Samandarova Barno Sultonovna

Biologiya fanlari nomzodi, dotsent

Toshkent tibbiyot akademiyasi Urganch filiali

Tajiyeva Zebo Baxodirovna

Tibbiyot fanlari falsafa doktori (PhD)

Toshkent tibbiyot akademiyasi Urganch filiali

ILMIY JURNAL TEXNIK KOTIBI

Yunusxo'jayev Habibulla Zafar o'g'li

Ma'mun Universiteti NTM

Журнал включен в перечень ВАК национальных научных изданий, рекомендуемых для публикации
основных научных результатов диссертаций по медицинским наукам постановлением
№ 01-08/3068/17 от 27 сентября 2024 г.

Page Maker | Верстка | Саифаловчи: X. Mirzaxmedov

Контакт редакций журналов. www.tadqiqot.uz

ООО Tadqiqot город Ташкент,
улица Амира Темура пр.1, дом-2.

Web: <http://www.tadqiqot.uz/>; Email: info@tadqiqot.uz

Тел: (+998-94) 404-0000

Editorial staff of the journals of www.tadqiqot.uz

Tadqiqot LLC the city of Tashkent,
Amir Temur Street pr.1, House 2.

Web: <http://www.tadqiqot.uz/>; Email: info@tadqiqot.uz

Phone: (+998-94) 404-0000

TARIX

- 1. Matyakubov Nurbek Rayimberganovich.**
TOSHKENT METROPOLITENINING BIRINCHI NAVBATI QURILISHI TARIXIDAN.....7
- 2. Muborak Madrimovna Matyakubova.**
XIX ASRDA XIVA XONLIGIDA TANGA ZARB QILISH AMALIYOTI VA ZARBXONA ISHI.....11
- 3. Bazarbayev Sanjar Xamzayevich.**
ASALARILAR JAMIYATI VA IJTIMOIIY HAMKORLIK: ETNOLOGIK TAHLIL.....15
- 4. Nurmetov Ismoil Alimbayevich.**
SOVET DAVRIDA O‘ZBEKISTONDA AGRAR-INDUSTRIAL SIYOSAT VA UNING EKOLOGIK OQIBATLARI (1960–1980 YILLAR).....20
- 5. Xudaybergenov Hayitboy Satimovich.**
“XORAZM YOG‘OCH O‘YMAKORLIGI AN‘ANALARI: (ICHAN-QAL‘A MUZEYI MATERIALLARI ASOSIDA)”.....24
- 6. Mallabayev Botirjon Baxtiyorovich.**
YOSHLAR TAFAKKURINI SHAKLLANTIRISHDA ILM-FANNING AHAMIYATI.....28
- 7. Nozima B. Agzamova.**
ILK XRISTIAN JAMOALARINING MARKAZIY OSIYO HUDUDIGA KIRIB KELISHI TARIXI.....34

PEDAGOGIKA

- 1. Sharipov Allabergan Kamilovich.**
JISMONIY MADANIYAT VA SPORT MUTAXASSISLARINI KASBIY TAYYORLASHDA INNOVATSION TEXNOLOGIYALARDAN FOYDALANISH: SO‘ROVNOMA ASOSIDA EMPIRIK TAHLIL.....41
- 2. Masharipov Ravqat Madraximovich.**
KURASHDA KO‘P YILLIK TAYYORGARLIK BOSQICHLARINING ILMIY-NAZARIY ASOSLARI.....50
- 3. E.Y.Davletov.**
BO‘LAJAK O‘QITUVCHILARNING PEDAGOGIK TAFAKKURINI KVAZI TADQIQOTCHILIK METODI YORDAMIDA RIVOJLANTIRISHGA YO‘NALTIRILGAN YONDASHUVLAR.....56
- 4. Mustafo Yunusxo‘jayev.**
NAJMIDDIN KUBRONING “USUL AL-‘ASHARA” ASARIDA YOSHLARNI ICHKI TARBIYAGA O‘RGATISH MASALALARI.....62

IQTISOD

5. Xudoyorov Lochinbek Bahromovich.

RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA SERVIS SOHASINING TRANSFORMATSIYASI
VA RIVOJLANISH TENDENSIYALARI.....67

6. Meliboyev Ibroxim.

SAMARQAND VILOYATI BO‘YICHA HUDUDIY OLIY TA‘LIM TASHKILOTLARIDA
RESURS SALOHİYATI SAMARADORLIGINI IFODALOVCHI KO‘RSATKICHLAR
TAHLILI.....74

7. Matkarimov Mansur

SUV XO‘JALIGI SOHASIDAGI OBYEKTЛАRNI DAVLAT-XUSUSIY SHERIKLIK ORQALI
SAMARALI BOSHQARISHNI TAKOMILLASHTIRISH.....80

8. Baxtiyorova Vasilaxon Muzaffarovna.

INNOVATSION IQTISODIYOTDA TIBBIY XIZMATLARNI KO‘RSATISHNI
RAQAMLASHTIRISHNING AFZALLIKLARI.....91

9. Aminbayeva Guli Ravshanbek qizi

TURIZM XIZMATLARI BOZORIDA MARKETING TADQIQOTLARIDAN
FOYDALANISHNING NAZARIY ASOSLARI: XORIJIY ADABIYOTLAR TAHLILI.....95

FILOLOGIYA

1. Abdulla Xudoyberganov G‘ofurjon o‘g‘li.

TASAVVUFIY RAMZLAR IFODASIDA SULAYMON BOQIRG‘ONIY MAHORATI.....100

2. Убайдова Дилрабо Аскарровна.

ЛИНГВОКУЛЬТУРОЛОГИЧЕСКИЙ АСПЕКТ ФРАЗЕОЛОГИЧЕСКИХ ЕДИНИЦ
РУССКОГО И УЗБЕКСКОГО ЯЗЫКОВ.....104

Meliboyev Ibroxim**Samarqand davlat universitet tayanch doktoranti****ibroxim.meliboyev@gmail.com****SAMARQAND VILOYATI BO'YICHA HUDUDIIY OLIY TA'LIM
TASHKIOTLARIDA RESURS SALOHIIYATI SAMARADORLIGINI IFODALOVCHI
KO'RSATKICHLAR TAHLILI**<http://dx.doi.org/10.5281/zenodo.19654442>

Annotatsiya: Ushbu maqolada Samarqand viloyatidagi hududiy oliy ta'lim tashkilotlarida resurs salohiyatining samaradorlik ko'rsatkichlari tizimli tarzda tahlil qilinadi. Tadqiqotda ta'lim infratuzilmasi, pedagogik salohiyat, ilmiy va innovatsion faoliyat, moliyaviy resurslar hamda axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan foydalanish kabi ko'rsatkichlar asosiy indikatorlar sifatida o'rganildi. Maqola orqali Samarqand viloyat oliy ta'limida resurslarning samarali ishlatilishi va ta'lim sifatiga ta'siri ilmiy asosda yoritiladi.

Kalit so'zlar: oliy ta'lim, ta'lim xizmatlari, hududiy ta'lim muassasalari, resurs salohiyati, samaradorlik ko'rsatkichlari, ta'lim sifati.

Мелибоев Иброхим**базовый докторант Самаркандского государственного университета****ibroxim.meliboyev@gmail.com****АНАЛИЗ ПОКАЗАТЕЛЕЙ ЭФФЕКТИВНОСТИ РЕСУРСНОГО ПОТЕНЦИАЛА
В РЕГИОНАЛЬНЫХ ВЫСШИХ УЧЕБНЫХ ЗАВЕДЕНИЯХ САМАРКАНДСКОЙ
ОБЛАСТИ**

Аннотация: В данной статье систематически анализируются показатели эффективности ресурсного потенциала региональных высших учебных заведений Самаркандской области. В качестве ключевых показателей были изучены такие индикаторы, как образовательная инфраструктура, педагогический потенциал, научно-инновационная деятельность, финансовые ресурсы и использование информационно-коммуникационных технологий. Статья научно освещает эффективное использование ресурсов в высшем образовании Самаркандской области и их влияние на качество образования.

Ключевые слова: высшее образование, образовательные услуги, региональные учебные заведения, ресурсный потенциал, показатели эффективности, качество образования.

Meliboyev Ibroxim**Basic doctoral student of Samarkand State University****ibroxim.meliboyev@gmail.com**

ANALYSIS OF INDICATORS OF RESOURCE CAPACITY EFFICIENCY IN REGIONAL HIGHER EDUCATIONAL ORGANIZATIONS IN SAMARKAND REGION

Abstract: This article systematically analyzes the efficiency indicators of resource capacity in regional higher education organizations in Samarkand region. The study studied such indicators as educational infrastructure, pedagogical potential, scientific and innovative activities, financial resources and the use of information and communication technologies as key indicators. The article scientifically sheds light on the effective use of resources in higher education in Samarkand region and their impact on the quality of education.

Keywords: higher education, educational services, regional educational institutions, resource capacity, efficiency indicators, quality of education.

KIRISH

Oliy ta'lim sohasida resurs salohiyati va uning samaradorligi zamonaviy davlatlar ta'lim tizimining strategik rivojlanishida hal qiluvchi omil hisoblanadi. O'zbekistonning hududiy oliy ta'lim muassasalari, xususan, Samarqand viloyatidagi universitetlar va institutlar, nafaqat talabalarga sifatli ta'lim berish, balki hududning ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishida ham muhim rol o'ynaydi. Shu bois, muassasalar resurslaridan samarali foydalanish, ularning pedagogik va ilmiy salohiyatini oshirish dolzarb masala sifatida qaraladi.

Samarqand viloyati O'zbekistonning tarixiy, madaniy va iqtisodiy jihatdan rivojlangan hududlaridan biri bo'lib, bu yerda bir nechta oliy ta'lim muassasalari faoliyat yuritadi. Hududdagi oliy ta'lim tizimi nafaqat talabalar soni va mutaxassisliklar xilma-xilligi, balki resurs salohiyatini samarali boshqarish orqali ta'lim xizmatlarining sifatini ta'minlash imkoniyati bilan ham ahamiyatlidir. Shu bilan birga, viloyatdagi oliy ta'lim muassasalarida ilmiy va innovatsion salohiyatni oshirish, laboratoriya va infratuzilmani modernizatsiya qilish, raqamli platformalarni tatbiq etish kabi vazifalar dolzarb masalalardan hisoblanadi.

Resurs salohiyati samaradorligi nafaqat moddiy va moliyaviy imkoniyatlar bilan, balki professor-o'qituvchilar malakasi, ilmiy-tadqiqot ishlari, innovatsion loyihalar va axborot-kommunikatsiya texnologiyalarini qo'llash orqali aniqlanadi. Bu indikatorlar oliy ta'lim muassasalarining barqaror ishlashini va ta'lim sifatini oshirishni ta'minlaydi. Shu nuqtai nazardan, hududiy oliy ta'lim muassasalarida resurs salohiyatining samaradorligini baholash, uning pedagogik, ilmiy va innovatsion komponentlarini tahlil qilish dolzarb ilmiy vazifa sifatida qaraladi.

Ushbu tadqiqotning maqsadi – Samarqand viloyatidagi oliy ta'lim muassasalarida resurs salohiyatining samaradorligini ilmiy asosda aniqlash, hududiy ta'lim tizimining rivojlanish sur'atini tahlil qilish va muassasalarda resurslardan foydalanish samaradorligini oshirish bo'yicha tavsiyalar ishlab chiqishdir. Tadqiqot natijalari nafaqat hududiy ta'lim siyosatini shakllantirishda, balki O'zbekiston oliy ta'lim tizimining strategik rivojlanish yo'nalishlarini aniqlashda ham qo'llanilishi mumkin.

ADABIYOTLAR TAHLILI VA METODOLOGIYA

Hududiy oliy ta'lim muassasalarida resurs salohiyati va uning samaradorligini baholash bo'yicha turli mamlakat olimlari olib borgan tadqiqotlar muhim ilmiy manba hisoblanadi. Xorijiy olimlar bu borada global yondashuvlarni taklif qiladi. Masalan, Philip G. Altbach oliy ta'lim xizmatlarining sifatini va resurslardan samarali foydalanishni global kontekstda tahlil qilgan. U ta'lim jarayonida nafaqat moddiy va moliyaviy resurslarning, balki pedagogik malaka, innovatsion texnologiyalar va strategik boshqaruvning ahamiyati katta ekanligini ta'kidlaydi. Shu bilan birga, Simon Marginson oliy ta'lim muassasalarida innovatsion yondashuvlar, raqamli platformalar va global integratsiya orqali resurslarni boshqarish metodlarini o'rganib, strategik boshqaruv va raqamli transformatsiya ta'lim xizmatlarining samaradorligini oshirishda muhimligini ko'rsatadi.

MDH mamlakatlari olimlari ham oliy ta'lim xizmatlarining resurs salohiyatini baholashda muhim ilmiy yondashuvlarni taklif qiladi. Tatiana Kozlova resurslarning tarkibiy elementlarini – moddiy, moliyaviy, pedagogik va axborot-kommunikatsiya texnologiyalari resurslarini – indikator sifatida ishlatishni tavsiya qiladi va ularning samaradorligini baholash metodlarini tahlil qiladi. Shu

bilan birga, Alexander Petrov oliy ta'lim xizmatlarining sifatini baholash va indikatorlar tizimi yordamida resurslardan foydalanish samaradorligini oshirish bo'yicha tadqiqot olib borgan. U strategik boshqaruv va monitoringning samaradorlikka ta'sirini ilmiy asosda ko'rsatadi.

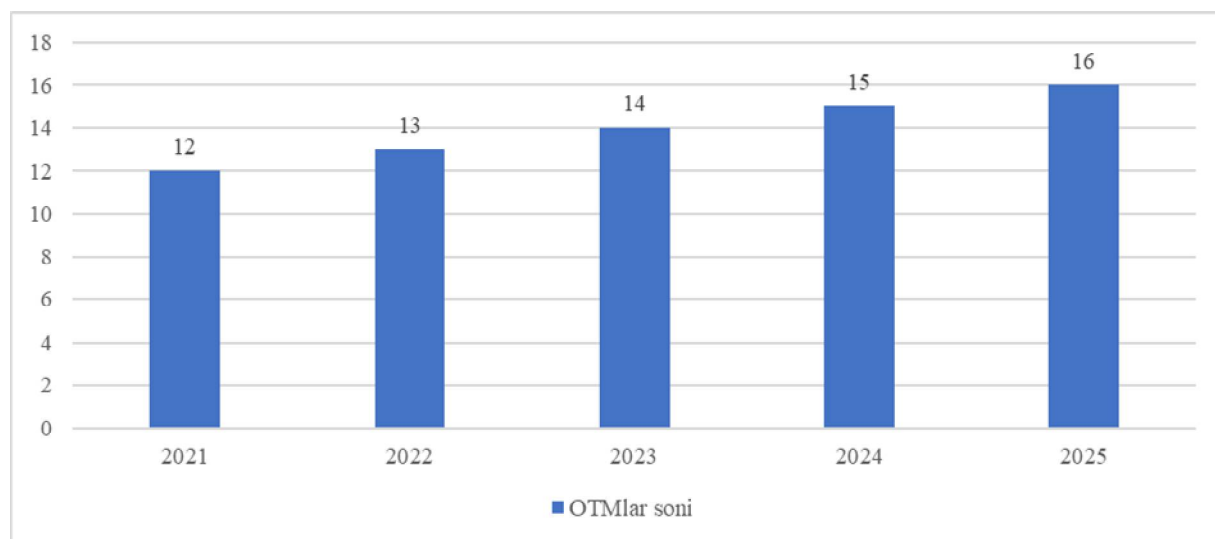
Mahalliy olimlar ham hududiy oliy ta'lim muassasalari resurs salohiyatini baholash bo'yicha o'z ilmiy yondashuvlarini ishlab chiqqan. Rustam Islomov oliy ta'lim muassasalarida resurs salohiyatining samaradorligini baholash, pedagogik salohiyatni oshirish va indikatorlar tizimini aniqlash bo'yicha tadqiqotlar olib borgan. Shuningdek, Siroj Hamidov hududiy oliy ta'lim muassasalarida innovatsion va ilmiy faoliyat, strategik boshqaruv va resurslarni rejalashtirishning samaradorlikka ta'sirini o'rganib, indikatorlar orqali resurslarning samarali ishlatilishi va ta'lim sifati o'rtasidagi bog'liqlikni ko'rsatadi.

Ushbu tadqiqotda Samarqand viloyatidagi oliy ta'lim muassasalarida resurs salohiyatining samaradorligi baholandi. Tadqiqotda analitik metod yordamida ilmiy adabiyotlar va normativ-huquqiy hujjatlar tahlil qilindi, kvantitativ metod orqali talabalar, professor-o'qituvchilar, ilmiy nashrlar va grantlar kabi ko'rsatkichlar statistik asosda o'lchandi, sifatli metod orqali esa ekspert baholari va intervyular yordamida pedagogik va ilmiy salohiyat aniqlandi. Shu metodologiya yordamida viloyatdagi oliy ta'lim muassasalarida resurslar samaradorligi va ta'lim sifatiga ta'siri ilmiy asosda tahlil qilindi. Natijalar hududiy oliy ta'lim tizimini rivojlantirish va strategik rejalashtirish uchun amaliy tavsiyalar ishlab chiqishga xizmat qiladi.

NATIJALAR VA MUHOKAMA

Samarqand viloyatida hududiy oliy ta'lim muassasalari 2021-2025-yillarda resurs salohiyati va ta'lim xizmatlarining samaradorligi bo'yicha barqaror rivojlanish sur'atini saqlab qolgan. Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki, muassasalarda ta'lim infratuzilmasi, pedagogik salohiyat, ilmiy faoliyat va innovatsion yondashuvlar samarali o'sish ko'rsatgan.

1-rasmda Samarqand viloyatidagi oliy ta'lim muassasalari sonining 2021-2025-yillarda barqaror o'sishini ko'rsatadi. 2021-yilda viloyatda oliy ta'lim muassasalari soni 12 ta bo'lgan bo'lsa, 2025-yilda u 16 taga yetgan. Shu besh yillik davr ichida OTMlar sonining 33% ga oshishi hududiy oliy ta'lim tizimining kengayishi va strategik rivojlanish sur'atini yaqqol aks ettiradi.

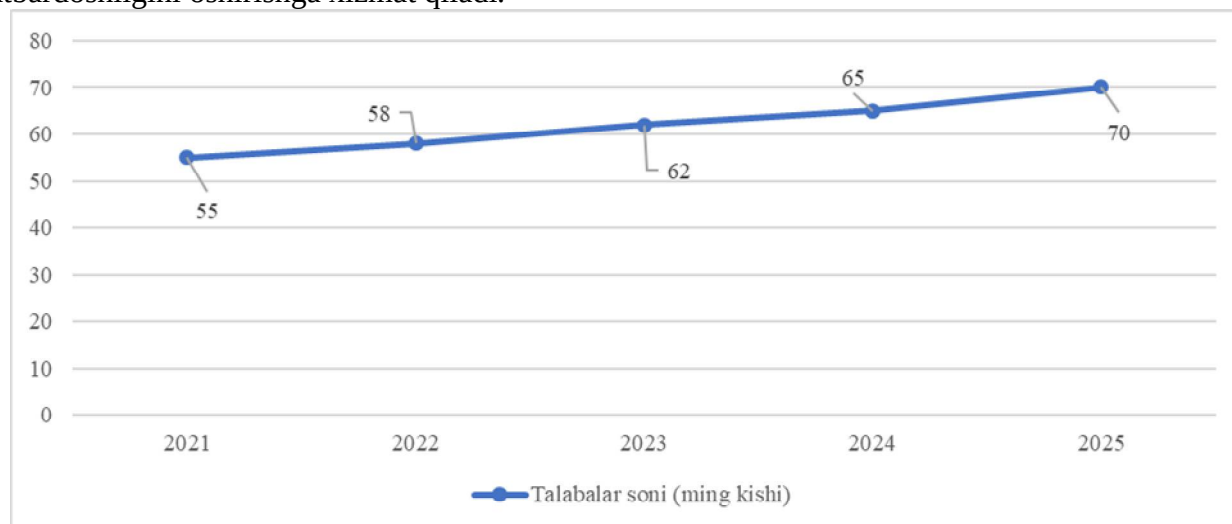

1-rasm. Samarqand viloyatidagi oliy ta'lim muassasalari sonining 2021–2025 yillarda o'sish dinamikasi

Diagrammadagi barqaror o'sish sur'ati har yili bir-ikki birlikdan ortib bormoqda, bu esa Samarqand viloyatidagi ta'lim sohasining talab darajasiga moslashishini bildiradi. Oliy ta'lim muassasalarining ko'payishi yangi yo'nalishlar va mutaxassisliklarning ochilishiga imkon yaratadi, shu bilan birga hududiy ta'lim tizimining barqarorligini ta'minlaydi va ta'lim xizmatlarining

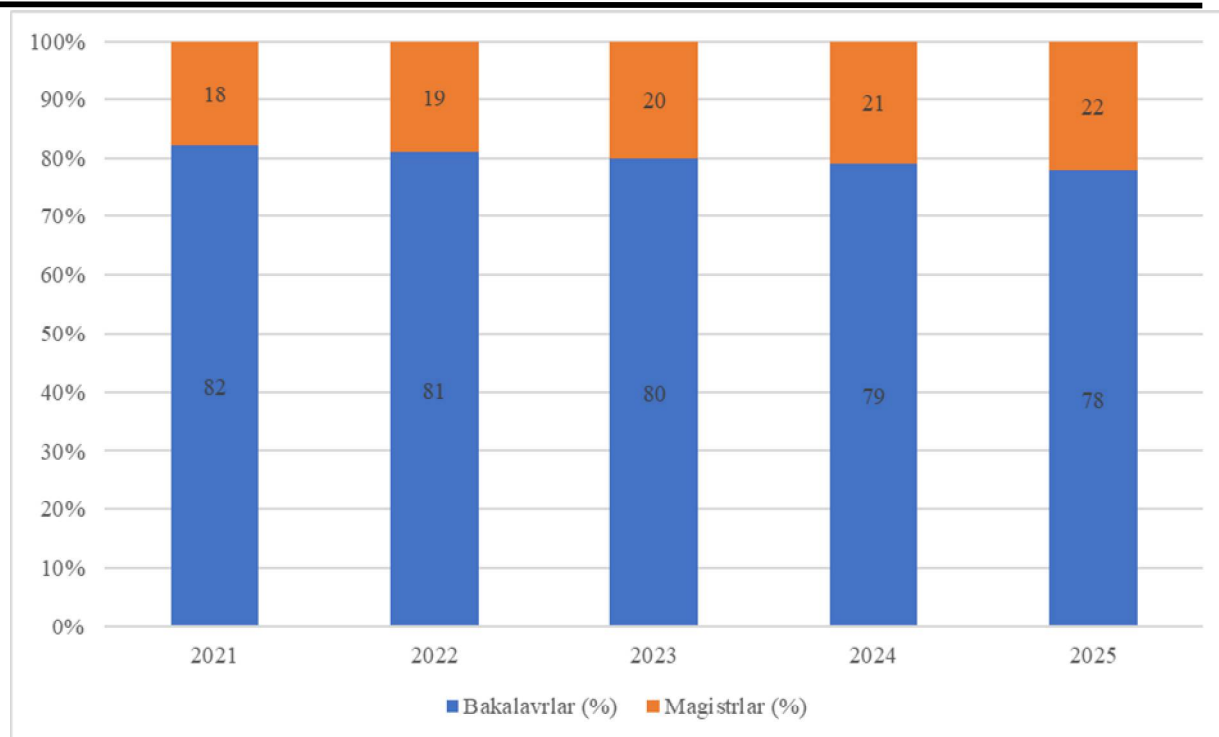
qamrovini kengaytiradi. Har bir yangi muassasa hududiy ishbilarmonlik va ijtimoiy ehtiyojlarga mos kadrlar tayyorlashga xizmat qiladi.

OTMLar sonining oshishi talabalar sonining ko'payishi va professor-o'qituvchilar resurslarini kengaytirish bilan bevosita bog'liq. Bu nafaqat ta'lim imkoniyatlarini diversifikatsiya qiladi, balki talabalar uchun tanlov imkoniyatini oshiradi va pedagogik yondashuvlarni takomillashtirishga zamin yaratadi. Shu bilan birga, viloyatda yangi ochilgan muassasalar ko'pincha innovatsion va raqamli resurslarni joriy etadi, laboratoriyalar va ilmiy-tadqiqot imkoniyatlarini kengaytiradi. Bu esa hududiy innovatsion faoliyatni rivojlantirish va ta'lim xizmatlarining raqobatbardoshligini oshirishga xizmat qiladi.

2-rasm. Samarqand viloyatidagi oliy ta'lim muassasalaridagi talabalar sonining 2021–2025 yillardagi o'sish dinamikasi

Ushbu 2-rasmda Samarqand viloyatidagi oliy ta'lim muassasalari talabalar sonining 2021–2025-yillarda barqaror o'sishini aks ettiradi. 2021-yilda viloyatdagi oliy ta'lim muassasalarida talabalar soni 55 ming kishi bo'lgan bo'lsa, 2025-yilda u 70 mingga yetgan. Bu besh yillik davrda talabalar sonining 27% ga oshishi hududiy ta'lim tizimining kengayishi va ta'lim xizmatlariga talabning barqaror o'sishini ko'rsatadi. Diagrammada har yili talabalar soni bir necha ming kishidan oshib bormoqda, bu esa ta'lim xizmatlariga bo'lgan talabning doimiy ortib borishini ko'rsatadi. 2021–2022-yillarda talabalar soni 55 mingdan 58 mingga oshgan, keyingi yillarda esa 2025-yilga kelib 70 mingga yetgan. Ushbu barqaror o'sish tendensiyasi viloyat oliy ta'lim tizimining kengayish sur'atini va ta'lim xizmatlarining talab darajasiga moslashishini bildiradi. Talabalar sonining oshishi hududiy oliy ta'lim tizimining qamrovini kengaytiradi va muassasalarning pedagogik va ilmiy salohiyatini yanada mustahkamlashga imkon yaratadi. Ko'p talabalar mavjudligi yangi yo'nalishlar va mutaxassisliklarni ochish, ta'lim dasturlarini diversifikatsiya qilish va pedagogik resurslarni samarali taqsimlashga yordam beradi. Talabalar sonining oshishi professor-o'qituvchilar va pedagogik resurslar bilan bevosita bog'liq. Talabalar soni ortishi bilan pedagoglar yuklamasi ham oshadi, shu bilan birga, malakali professorlar va resurslar ta'lim sifatini barqaror saqlashga xizmat qiladi. Bu esa hududiy oliy ta'lim muassasalarida ta'lim jarayonining samaradorligini oshirish va talabalar uchun sifatli o'quv imkoniyatlarini yaratish imkonini beradi. Talabalar sonining ortishi hududiy innovatsion faoliyat va raqamli resurslar joriy etilishini ham rag'batlantiradi. Masalan, yangi talabalar uchun elektron resurslar, onlayn platformalar va laboratoriya imkoniyatlari kengayadi, bu esa ta'lim sifatini oshirishga va oliy ta'lim muassasalarining raqobatbardoshligini mustahkamlashga xizmat qiladi.

3-rasm. Samarqand viloyatidagi oliy ta'lim muassasalarida bakalavr va magistrlar ulushining 2021–2025 yillardagi dinamikasi

Ushbu diagramma Samarqand viloyatidagi oliy ta'lim muassasalari talabalari tarkibidagi bakalavr va magistrlar ulushining 2021-2025-yillarda o'zgarishini ko'rsatadi. 2021-yilda bakalavrlar ulushi 82% ni, magistrlar ulushi esa 18% ni tashkil qilgan bo'lsa, 2025-yilda bakalavrlar ulushi 78% ga tushib, magistrlar ulushi 22% ga yetgan. Bu besh yillik davrda magistratura yo'nalishlariga talabning ortganini va oliy ta'lim tizimida ilmiy va malaka yo'nalishlariga e'tibor kuchayganini ko'rsatadi.

Diagrammadagi tendensiya hududiy oliy ta'lim tizimining nafaqat ko'lamini, balki sifatini oshirish yo'nalishidagi strategik rivojlanish sur'atini aks ettiradi. Bakalavr va magistrlar ulushining o'zgarishi, yangi ta'lim yo'nalishlarini ochish, innovatsion va ilmiy salohiyatni oshirishga xizmat qiladi. Shu bilan birga, bu jarayon hududiy ta'lim siyosatida kadrlar tayyorlashning strategik ahamiyatini kuchaytiradi va oliy ta'lim xizmatlarining raqobatbardoshligini mustahkamlaydi.

XULOSA.

Samarqand viloyatidagi hududiy oliy ta'lim muassasalari 2021-2025-yillarda resurs salohiyati va ta'lim xizmatlarining samaradorligi bo'yicha barqaror o'sish sur'atini saqlab qolgan. Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki, muassasalarda talabalar soni, OTMlar soni, professor-o'qituvchilar salohiyati, ilmiy faoliyat, innovatsion loyihalar va axborot-kommunikatsiya texnologiyalari ko'rsatkichlari barqaror ravishda oshgan.

Talabalar sonining 55 mingdan 70 mingga oshishi, OTMlar sonining 12 tadan 16 taga yetishi hududiy oliy ta'lim tizimining kengayish va strategik rivojlanish sur'atini ko'rsatadi. Bakalavrlar ulushi sekin kamayib, magistrlar ulushi oshgani, ilmiy va malaka yo'nalishlariga talab ortganini bildiradi.

Professor-o'qituvchilar sonining ko'payishi va ularning o'rtacha tajribasining oshishi pedagogik salohiyatning mustahkamlanishiga xizmat qiladi. Shu bilan birga, ilmiy nashrlar sonining oshishi, innovatsion loyihalar va grantlar sonining ko'payishi, hamda raqamli va masofaviy ta'lim imkoniyatlarining kengayishi oliy ta'lim muassasalarining ilmiy va innovatsion salohiyatini kuchaytirganini ko'rsatadi.

Shuni ta'kidlash mumkinki, hududiy oliy ta'lim muassasalarida resurslardan samarali foydalanish nafaqat ta'lim xizmatlarining sifatini oshirishga, balki hududdagi raqobatbardosh,

malakali va innovatsion kadrlar tayyorlashga xizmat qiladi. Barqaror o'sish tendensiyalari hududiy ta'lim tizimining strategik rivojlanish yo'nalishlariga mos keladi va ta'lim sifatini yanada oshirish uchun imkoniyat yaratadi.

Umuman olganda, Samarqand viloyatidagi oliy ta'lim muassasalari resurs salohiyatini oshirish, pedagogik va ilmiy salohiyatni mustahkamlash hamda innovatsion va raqamli resurslarni samarali qo'llash orqali ta'lim xizmatlarining samaradorligini kuchaytirib kelmoqda. Bu esa viloyat va mamlakat oliy ta'lim tizimining strategik rivojlanishiga muhim hissa qo'shadi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati

1. Islomov, Rustam. (2018). Oliy ta'lim muassasalarida resurs salohiyatini shakllantirish va samaradorligini baholash. Toshkent: Oliy va o'rta maxsus ta'lim muassasalari ilmiy jurnali, 3(12), 45–53.
2. Hamidov, Siroj. (2019). Hududiy oliy ta'lim muassasalarida ta'lim xizmatlarining sifatini baholash. Toshkent: Ta'lim va innovatsiya, 1(8), 18–28.
3. Nazarov, Murod. (2021). Samarqand viloyatida oliy ta'lim resurslarining samaradorligini tahlil qilish. Toshkent: Zamonaviy ta'lim, 2(12), 40–50.
4. Raximov, Jahongir. (2020). Axborot-kommunikatsiya texnologiyalari va oliy ta'limda resurslardan foydalanish. Toshkent: Fan va ta'lim, 5(15), 12–22.
5. To'raev, Bekzod. (2019). Strategik boshqaruv tizimi va resurs salohiyati: Oliy ta'lim konteksti. O'zbekiston pedagogika ilmiy jurnali, 4(10), 27–36.
6. Qodirov, Akmal. (2019). Pedagogik salohiyatni baholash va resurslardan foydalanish samaradorligi. Toshkent: Ta'lim va innovatsiya, 1(8), 18–28.
7. Altbach, Philip G. (2016). Global Perspectives on Higher Education. London: Routledge.
8. Marginson, Simon. (2018). Higher Education and the Global Knowledge Economy. New York: Palgrave Macmillan.
9. Kozlova, Tatiana. (2019). Rossiyada oliy ta'lim muassasalarida resurs salohiyatini baholash metodlari. Moskva: Rossiya ta'lim jurnali, 2(6), 34–45.
10. Petrov, Alexander. (2020). Oliy ta'lim xizmatlarining sifatini baholash va indikatorlar tizimi. Qozog'iston pedagogika ilmiy jurnali, 3(9), 22–33.

«MA'MUN SCIENCE» JURNALI

ЖУРНАЛ «MAMUN SCIENCE» JOURNAL OF «MAMUN SCIENCE»

Maqolani tayorlashda qo'yiladigan talablar:

1. Maqola o'zbek, ingliz va rus tillarida minimal 6 sahifadan iborat bo'lib, Microsoft Word dasturida Times New Roman shriftida 12 kegl, 1 satr oralig'ida, sahifalar barcha tomondan 2 sm qoldirilgan holda bo'lishi shart.
2. Satr boshi - 1,25 sm bo'lib, satrlarni eniga to'g'irlash, so'zlarni boshqa qatorga ko'chirish avtomatik tarzda bo'lishi lozim.
3. Birinchi qator o'ng tomondan muallifning familiyasi, ismi va otasining ismi, ikkinchi qatorda muallifning ish joyi, lavozimi, ilmiy darajasi va unvoni, e-mail va telefon raqami, uchinchi qatorda sahifaning o'rtasida bosh va qalin harflar bilan maqolaning nomi yoziladi. Ushbu ma'lumotlar o'zbek, ingliz va rus tillarda berilishi lozim.
4. Keyingi qatordan o'zbek, ingliz va rus tillarida 60 so'zdan iborat annotatsiya beriladi.
5. Keyingi qatordan 7-10 ta o'zbek, ingliz va rus tillarida kalit so'zlar beriladi.
6. Keyingi qatordan asosiy matn boshlanadi va maqola 4 qismdan iborat bo'ladi: Mavzuning dolzarbligi. Metodlar va o'rganilganlik darajasi. Tadqiqot natijalari. Xulosa.
7. Maqolalar ilmiy ahamiyatga ega bo'lib, ulardagi fakt va fikrlar asoslangan hamda mustaqil ma'no kasb etishi lozim, plagiat holati taqiqlanadi. Muallif foydalanilgan adabiyotlarni aniq ko'rsatishi, olingan iqtiboslarning aniq manbalarini keltirishi lozim.
8. Web of science hamda Scopus tizimidagi jurnallardan iqtiboslar olish maqsadga muvofiqdir.
9. Iqtiboslar matn ichida [1, 25] beriladi. Adabiyotlarning to'liq ro'yxati asosiy matndan so'ng alifbo tartibida ko'rsatilishi lozim.

Требования к оформлению научной статьи:

1. Статьи должны содержать 6 страниц, в формате Times New Roman на Microsoft Word, 12 кегль, 1 см, со всех сторон 2 см.
2. Начала абзаца - 1,25 см, формировать строки по ширине, перенос слов в другой ряд должен быть в автоматическом порядке.
3. В первой строке от правой стороны Ф.И.О. автора, во второй строке место работы, должность, ученая степень и ученое звание, e-mail и номер телефона, в третьей строке по центру страницы прописными буквами жирным шрифтом название статьи. Эта информация должна быть предоставлена на узбекском, английском и русском языках.
4. В следующей строке аннотация из 60 слов на трех языках: узбекский, английский и русский.
5. Со следующей строки ключевые слова 7-10.
6. Далее начинается основной текст. новой текст начинается со следующей строки, и статья состоит из 4 частей: актуальность темы, методы и уровень исследования, результаты исследования, заключение.
7. Статьи должны иметь научное значение, факты и идеи должны быть обоснованными и избежать плагиатства. Автор должен точно указать использованную литературу и ссылку на источники, при помощи которых он выразил свое мнение.
8. Сноски или ссылки должен быть взяты из Web of science, а также системы журналов Scopus.
9. Цитирование приводится в тексте [1, 25] Полный список литературы должен быть указан после основного текста, а алфавитном порядке.

Requirements of the articles submitted:

1. Articles should be at least 6 pages, in Times New Roman, 12 pt., 1 inter.
2. The line head should be 1,25 cm, line spacing, and the words should be automatically moved.
3. The author's full name should be on the first line from the right; the author's place of work, position, academic degree, and academic rank, email address, and phone number should be on the second line; the article title should be centered in bold, capital letters, on the third line. This information should be provided in Uzbek, English, and Russian.
4. An annotation of 60 words in the next line in three languages.
5. Key words from the next row in three languages 7-10.
6. The next line begins with the main text. The main text begins on the next line, and the article consists of four parts: the relevance of the topic, the methods and level of research, the results, and the conclusion.
7. Articles must be of scientific importance and facts and opinions in the article should be well-grounded and have an independent meaning, and they must be free of plagiarism. The author must clearly demonstrate the literature used in his or her opinion, and provide the exact sources of the extracts.
8. Quotes should be from "Web of science" and "Scopus" journals.
9. A complete list of publications should be followed in alphabetical order after the main text. Seals and references should be in the main text [1, 25].